

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
30 septembrie st. v.
12 octombrie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 39

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

In mănăstire.

Incet răsunetul de clopot
Se risipește tremurând,
Și numai apele în ropot
S'aud din munte scoborînd.

Er umbrele de brați, lungite,
Spre vechia mănăstire curg —
Păduri și văi, pe nesimțite
Se 'necă 'n vinetul amurg

Sub muta stelelor domnie,
Cu sgomot porțile se 'nchid...
Ce trece-asă ca o stafie
Incetșor pe lângă zid?..

De după dealuri depărtate,
De-asupra codrilor pustii,
Se 'nalță luna și străbate
În adormitele chilii.

Puterea nopții se aședă
Ca un zăbranic pe pământ —
Un singur suflet stă de pază
În tot acest repaus sfânt...

Măicuță, nopțile de vără,
Sunt înfiorător de dulci...
Incremeniși privind afară, —
Pe cine-aștepți de nu te culci?..

Tu ești fecióra înțeleptă,
Ce candela și-a pregătit,
Și strajă neclintit' așteptă
Sosirea mirelui iubit...

Dar ochii, ca nealțădată,
Îți ard, bolnav-strălucitori,
De patimi surde ce te 'mbetă
Și 'nchipuiri ce-ți dau fiori.

Dorinți necunoscute încă,
Și ne 'nțelese te cuprind,
Când în muțenia adâncă
Zărești o umbră 'neet viind.

Zădarnic ți-ar mai bate 'n minte
Evlavioșele poveți,
Căci mai presus de cele sfinte
Stă legea vecniciei vieți. —

El vine. — Gândurile tale
Și stelele mai mari s'aprinde —
E mirele 'n a cărui cale
Aștepți de-atâta timp privind.

Fantastic luna ți-l arată,
Cum l'ai visat de-atâtea ori,
Un sfânt, cu fața 'ndurerată,
Cu ochii mari și rugători.

Și 'ncet s'apropie de tine...
Immărmurești, și nu te 'ncreși.
Te uiți pierdută, îl vezi bine,
Și ți se pare că visezi

În giurul lui lumina crește,
E-asă de tinăr și de blând!
Un abur cald te moleșește,
Și-i cați în brațe tremurând.

De sbucium și de voluptate,
Târziu, ca un copil trudit,
Așa, cu mâinile 'nceștate
De gâtul lui, ai adormit.

.....

Răsună tóca de utrină,
Chiliile s'au redeschis,
Tu spăriată de lumină,
Te scoli uimită ca de-un vis.

Privești în giuru-ți, și te 'ntuneci
Sub negrul gândurilor stol.
Ca de pe-un mal înalt aluneci
Și par că te scufunzi în gol.

Căci simți că 'n aste ziduri sfinte,
Ce ca pe-o flóre te-au păstrat,
Vięta ta de-ací 'nainte
E o minciună, ș-un păcat —

Și când gândești la ce rușine,
Și 'n ce noroi te-ai scoborit, —
Ți-ai rupe rasa de pe tine.
Ți-ai smulge crucea dela gât...

Dar patima iubirii crește,
Te ia, ca valul unei mări,

Și focul inimii topeșce
Tăria crudelor muștrări.

Te 'ndupleci singur'a 'nțelege,
Că durerosul teu amor
Nu-i un păcat — ci e o lege
Poruncitoare tuturor, —

Și decă 'n a vieții cale,
Un suflet tiner s'a oprit
Sub raza frumuseții tale,
Tremurător și fericit,

La ce pustii să-ți trecă anii
Și inima să-ți ingrădești
In pacea sfințelor citanii
Ș-a pravilei bisericesci! . . .

A. Vlahuță.

Sore de ernală.

— Novelă. —

(Urmare.)

Si, las' de! nu te mai aprinde, cône, că n'oi mai pomeni! Bre! . . . ce vrăjmășie fără léc!

— Fără léc, să știi tu și fără léc o să rămână în vecii vecilor, auzitu-m'ai? . . .

Îl apucă tusa și tăcū olécă. Pe urmă luă ér vorba:

— Și ți, ți-i nepótă, hai?

— Iracandemine! nepótă, frate dragă, de câte ori vrei să ți-o spun?

— Ori cum, frumósă fată, da știi, frumósă coz . . . Mi-i drag nevoie mare să me tot uit la ea și uite, când întârđie să vie să-mi cetéscă, par că-mi lipseșce ceva . . .

— De! te-i diprins; așa-i omu când se diprinde cu ceva . . . Auzi foșnăind? . . . Îi dēnsa . . .

— Așá-i, Tincuța trebuie să fie . . .

Ce-i drept, ușa dinspre salon se deschise și intră o fată tineră ca de vr'o 17—18 ani, bălae și plină de-acel vino'ncóce care ți se lipseșce de inimă dela cea dintēi aruncătură de ochi.

Naltă și sprintenă, c'un adorabil aer de nevinovăție copilărescă în priviri, Tincuța, nepóta Casandrei, făcea marț pe bietu conu Frumuzache.

Cum o vedea, inima lui sbircită ca o smochină, se descreția, se umflă, bătea ca în vremea tinereții; ochii prindeau să-i sticléscă ca ochii de lup, fără a fi fioroși, ci infiorați de-o simțire târđie care-i făcea bine.

— Éca și puicuța moșului, grăi bētrānul frecându-și mările cu muțămire.

Tincuța se apropiă, sfiósă ca totdeuna, sărută mână cuconului Frumuzachi dicēndu-i un drăgălaș: bună diminéța, cucóne; — el o sărută pe frunte și zimbīnd, îi respunse:

— Bună diminéța, fata mea . . . Ei, ce mai cetim noi ađi?

— Ce-am lăsat ieri, cucóne. Nu știi că am sfērșit numai tomul întâiu din *Gil-Blas de Sautilan*?

— Așá-i da, să începem atunci pe al doilea . . .

— Me duc să-l aduc . . .

— Las' că me duc eu . . . ori las' că se duce Casandra . . .

— Ba nu, cucóne, me duc eu . . .

— Sūnt cam sus puse cărțile, veđi să nu picii . . .

— N'ai frică, cucóne, ai vedūt vr'o mătă să pice de pe unde s'acață?

Și Tincuța eși ridēnd dulce, dulce de tot . . .

— Fa cónă Casandră, grăi bētrānul cātānd lung și galeș spre partea pe unde eșise Tincuța, — óre nepótă să-ți fie drăcușorul ista de fată?

— Dómne cucóne, mult îți mai place să necăjești lumea . . . Nepótă, tata fratelui meu din Rădăuți . . .

— Din Rădăuți? Pare că diceai din Cernăuți . . .

— Veđi? tot punēnd pe om să spuie de sute de ori un lucru, ajunge să-l uite . . . Așá-i, fata fratelui meu din Cernăuți; frate-meu s'o fost dus acolo de inimă rea că prăpădise totă averea aici în țeră; în Cernăuți s'o apucat tot de meșteșugul de dogărie dar nu i-o mers bine până ce-o murit în sfērșit sărac . . . Pe fată, pe Tincuța, o luat-o un baron nemț în casa lui, ca să aibă cu cine să se jóce nemțoiuța lui cea mică . . . Așá, fata crescēnd lângă fata baronului o invētat carte, o luat năravurile și apucăturile fetelor de casă mare și când o murit baronu și nevēsta lui n'o vrut să mai ție pe Tincuța, ea o intrat la un boer din Dorohoi ca guvernantă la copii . . . Boeru o venit la o moșie ce-o luat pe-aicea prin ținutul nostru, la Moșești, imi pare, și Tincuța cum o aflat că eu sūnt la Tāncăbeni o venit să stea la mine o lună de ăile . . . Ei, acū o să me mai întrebi de multe ori?

— Măre, tóte bune, dar veđi tu fa cónă Casandră, Tincuța pré e frumúșică tare . . .

— Imi sémēnă mie . . . E în nēm . . .

— Taci, că te-or auzi bufnițele și s'or spēriá . . .

— Adecă-mi sémēnă cum eram odată . . .

— Ei, așá mai vii de-acasă, decă m'oi uitá ađi la tine cu ochii de-atunci . . .

Tincuța intrānd c'o carte legată în piele, rósă pe la colțuri, Casandra se indreptă spre ușă:

— Me duc, ăse ea, să ved de cafēua boerului . . .

Remași singuri, Tincuța se așeđă pe scaunul Casandrei, ghiujul se așeđă în jiltul lui, își făcū loc bine, bine în el și pironindu-și ochii la Tincuța, care deschisese cartea, îi ăse:

— Te ascult, puica moșului . . . Ia să vedem ce isprăvi o mai făcut conu Gil-Blas acela . . .

— Ți-i bine așá cum stai? Nu-i pré rēcóre? Că după plóia de ieri, aerul e fórtē rece . . . Să inchild gémurile?

— Lasă, lasă, pușor că mi-i bine, tare bine . . . Nu știi tu cât mi-i de bine când tu stai colea și eu

ici, când îți ascult glăsușoru cela limpede și curat ca apa unui isvor . . . Uite, mi-i drag să te-ascult, da mi-i mult mai drag să te ved . . . Ceteșce, puică, ceteșce . . .

— Tomul al doile . . . Capitolul I-e. — Gil-Blas întrebuintézá apa caldă ca doctorie contra ori cărei bóle . . .

— Auzi dumneata? . . . Asta imi aduce aminte de-un doftor nemț care-o dat odată și unui zidar și unui ciobotar fasole pentru colicá . . . Zidarului i-o făcut bine, ciobotarul o murit. Atunci el o scris în catastihul lui: Fasolele, bune pentru colicá de zidar; rele, pentru colicá de ciobotar . . .

Tincuța făcū haz de povestea bētrānului, bētrānul făcū haz de hazul fetei . . .

— Deu, ce bine ne trecem noi vremea, Tincuțo; nu-i așá?

— Așá-i cucóne, dar când me gândesc c'o să trebuéscă să plec într'o ăi și c'o să rămāi ér singur . . .

— Cum se póte? o să te duci dela noi într'o ăi?

— Fireșce . . . Dintr'o ăi în alta familia în care sūnt, póte să me cheme . . .

Bētrānul lāsă buzele în jos și se intunecă la față ca o ăi de ernală când sórele fuge în cētă . . .

— Hm, făcū el, aşá-i . . .

— Cine-o să mai ingrigescă de dumneata aşá ca mine, cu dragoste tineră şi duiosă, cine-o să-ţi cetească aşá de dulce ca mine, după ce m'oi duce eu ?

— Aşá-i, cine ! . . .

— Pe când dec'ai avé pe alt cineva lângă dumneata, o nepoţică de pildă, nu s'ar simţi aşá de tare lipsa mea . . . Uite, cucóne, pentru întéia órá îţi vorbesc de nepotul dumitale ; mátuşica mi-a spus istoria máhnitóre a nepotului dumitale, mi-a spus ura dumitale . . .

— Tincuţo, decă ţii la liniştea mea, te rog, nu-mi vorbi a doua órá de nepotul meu . . .

— Şi cu tóte astea are-o nevéstă aşá de frumósă, aşá de bună, aşá de bine crescută, care te-ar ingrigi ca o fiică . . .

— Da, fata unui ciobotar . . . Ce póte să esă dintr'un ciobotar şi némt ăncă ? o şvábóicá spelbă care să miróse a piele de ciobotă . . .

— Vai de mine, cucóne . . . S'ar puté ? . . .

— Da ce cređi ? I-a plăcut ăncă ticălosului spelba şi mirosul némului ei, să-i líe de cap ! Eu nu voi să mai aud de numele lor . . .

— Me iértă atunci, cucóne, că te-am necăjit fără voie . . . şcú, erá tot pentru grigea ce am de dumneata . . .

Se făcū tăcere un moment.

— Ei, ceteşce, puşor . . . Uite, da de ce chipul ista máhnit, care nu l'am vėđut pán' acuma la mă-tălucă ?

— Eu, máhnită ? dimpotrivă sūnt destul de veselă . . . şi uite că încep a ceti : Gil-Blas întrebuinteză . . .

In acel moment se auđi sunetul a o mulţime de clopoţei şi sgomotul unei trásuri grele resunând pe petrişul bătăturit al ogrăđii.

— Eca ! dar asta ce-o mai fi ! díse bėtránul . . .

Tincuţa alergă fuga la feréstră.

— Un boer tiner într'o căruţa de poştă, spuse ea lui cuconul Frumuzachi.

— Cine pustia o fi de nu ne dá pace să ne cătăm de cetanie ? . . .

Tincuţa, mişcată, cu faţa agitată de nişte simţiri ciudate ce căută să şi le stăpánescă, se întóarse la locul ei şi remase pe gânduri . . .

— Ia să cetim noi, drăguţa şi ce-o fi om vedé, díse bėtránul.

— Bucuros, respunse ea şi luà cartea.

Dar atunci intră Casandra.

VII.

Chipul bėtráneii credincioase erá schimbat. Din liniştit şi blând, erá aprins şi turburat ; cėşca cu café îi tremurá in degete . . .

O puse cât putú mai incet pe mėsă de 'naintea boerului, dar tot nu scápă până nu vėrsă puţin din ea.

— Incet, cónă Casandro . . . Da ce e tremuriciu ista pe degetele tale ? . . .

— Nici un tremuriciu, cóné . . .

— Bine, nu crede bárbate ce veđi cu ochii, — şciu, poveste veche cónă Casandro. Ei, da acú, lasă. Cine-o venit cu diligenţa ? . . .

— Un boer . . .

— M'ai umplut de brânză. Toţi acú sūnt boeri decă sūnt imbrăcaţi nemţeşce . . .

— Un boer . . . dela Ieşi . . .

— N'are nume, me rog ?

— Ba are . . .

— Casandro ! strigă deodată Frumuzache sáring drept in picióre . . . o fi salba dracului !

Casandra spėriată de rágetul boerului se dáduse innapoi şi erá galbėnă la faţa ca sulfina.

— El îi . . . te cunoşci că l'ai vėđut pe el . . . Spune-i să se suie in diligenţa şi s'o croescă inapoi de unde-o venit, că unde nu, apuc o jerghie şi 'ncep a da in el, ca in popuşoi la bătăie . . . Auđitu-m'ai ? Hai, marş ! . . .

— Cucóne Frumuzache, grăi Tincuţa cu lacrimi in ochi şi 'n glas . . . fii mai indurător . . . străşnicia dumitale me spáimėntă . . . Fiind că s'o întėmplat de-o venit, primeşce-l, ascultă-l pentru cea dintéi şi din urmă órá şi . . . apoi, s'o duce ér cu Dumneđeu . . .

(Va urmá.)

Radulescu-Niger.

Intéiul sárut.

Când prinde gândul meu s'arunce

Privirea-i îndėrėt,

Atátea umbre de atunce

Mi se arăt.

O lume de-amintiri ; dar una

Resare zimbitor

Şi-mi trece 'n piept intotdeuna

Ca un fior.

Ea capul blond, lucrând, şi-l plėcă

Şi pribegită 'n gând

In visuri singură se 'necă,

De ride blând.

Când m'am vėđut venind din urmă

Singur şi nevėđut,

Părea că sufletu-mi se curmă

De-un farmec mut.

Căci m'a cuprins o dulce sete

Şi astfel m'a cuprins,

Că faţa plină-a dragei fete

Nebun am prins.

Şi i-am rápit o gură — una

Cu-atăt sėlbatic dor —

Că-mi trece 'n piept intotdeuna

Ca un fior.

George Murnu.

Románul e născut poet şi ca poet trăeşce, chiar şi cu arma 'n mână.

(Urmare.)

Până-i junele román la miliţiă, se topeşce de dorul părinţilor, prietinilor, drăguţei şi lucrurilor cu care erá dedat acasă, căci acolo, in miliţiă, nu are astfel de ocupaţiuni şi portul lui cel comod. Uite cum le cãntă el tóte acestea :

De trei ani şi de o lună,

Pus-am murgul la hodină

Şi şėua pe prism'afară,

Bat-o vėnt de primăvėră,

Că eu plec in jos la ţėră ;

Oi, la ţera cea nemţescă,

Să-mi cumpėr penă domnescă,

Să o pun in pălărie,

Să me 'nvėţ şi eu a scrie,

Să scriu eu o cãrticea,

S'o trimit la maică mea :

De ți-am fost dulce fecior,
 Fă-mi cămeșă de fuior,
 Și pe latul din apoi
 Scrie plug cu patru boi,
 Și pe latul dinainte
 Scrie-mi dulce-al meu părinte;
 Pe umărul de-a drépta
 Scrie-te pe dumniata,
 Pe umărul de-a stânga
 Scrie-mi, maică, drăguța.

Drăguța-și vede în visuri pe drăguțul ei care e
 dus departe la ôste, dar și aceea vede că nime nu-i
 ca el în companie, și cântă:

Némțule 'n compania ta,
 Nu-i frumos ca bădița;
 Némțule 'n șirégu teu,
 Nu-i frumos ca mândrul meu!

Êr el, ohoșit de ștrapația cea multă, cu tôte 'n
 borneu, pe căldurile cele mari ale verei, de abiă mai
 pôte; dar necasul și-l potoleșce cântând:

Mêi Némțule nu ți-i jele,
 Când veți sânge pe curele,
 Isvor din spatele mele?
 Mêi Némțule nu ți-i greu,
 Când veți sânge pe ciacău
 Și isvor din capul meu?!

În asta stare fiind se cugetă la dulcea lui maică,
 cum va fi ea de supêrată, ca și el, fiind departe unul
 de altul, și êr prinde a cântă:

Păreuaș cu apă rece,
 Pe la pórta maicii trece,
 Ese maica să se spele,
 Vede că-s lacrămi de-a mele...
 Rógă-te, măicuță rógă
 La frunđuța de frăgar
 Și la jupănul căprar:
 Jupăne, cătană alésă,
 Slobođi-mi fecioru-acasă,
 Că ierbile is de cósă
 Și grăul de secerat,
 Drăguța-i zace pe pat.

Apoi uite cum descrie el ênsuși vieța milită-
 réscă:

Vai, săraca cătana,
 Când îi sâmbătă séra,
 Mult trebuie să gândéscă,
 Soba să o șurluéscă,
 Curelele să le feștéscă (coloreze),
 Pușca să o puțuléscă (curățéscă),
 Ca argintul să sclipéscă,
 Duminecă diminéță
 Cum se scólă de cu gréță,
 Ca să-și facă rënd la pat,
 De necaz umblă ca bêt.
 Când ese în glid afară,
 Căpitanu-l vizitéză,
 De află ceva stricat,
 Vai și amar de soldat,
 Nu trebe mai mult necaz,
 Ca pe priciu în Warda-Haus;
 Nu trebe mai multe rele
 Ca pe priciu legat în fiere!

Nu vréu să mai amintesc de timpurile rele,
 când adecă sânt resboie; și le pôte fecine închipuți
 cât sânt de plăcute ori neplăcute acelea, când în
 timp de pace îi aude așa lamentând și tânguindu-se;
 și de ce? dóră le ar fi frică de cătănie ori de res-

bele chiar? Nu! Feciorul român totdeuna a dat
 probe că este un bun și ascultător soldat, răbduriu
 și curăgios, dar el nu și-a făcut miliția drept profe-
 siune, el porunca o implineșce cu sfințenie, jurămên-
 tul cătră țera lui și cătră înălțatul împêrat nu l'ar
 călcă pentru cât bine-i în lume, dar gândul totuș îi
 este acasă, la părinții, frații, surorile, rudele, prietini
 și prietănele lui; mințea-i fuge la ocupațiunile lui iu-
 bite, la plug și la boi, la cósă și la oi; el nu vré să
 secere capete de om nevinovat, el ar cosi érbă și
 ar seceră holdă să-și țină familia și vituțele ca să
 pôta plăti dările țerei. Chiar de aceea, la resbel nici
 nu merge așa îngândurat ca la asentare; el șcie că
 timpul petrecut în resbel i se compută duplu, deci
 de-abiă așteptă să vină și să trecă, ca — ori să re-
 mână într'un șanț ori să se reintórcă la iubiți lui,
 dar să nu-l chinue cu urficiosul ăla de esercițiu: alt-
 cum auđit-am și bărbăți și moșnegi din popor lamen-
 tând: dór o da Dđeu ceva bătaie, că mulți or și peri,
 dar la cei ce-or rămăné dór le-o fi mai bine! Semn
 că poporul nostru nu se teme de resbele, ba când
 ajunge necasul la găt, le chiar doreșce.

Êtă o cântare ostășéscă dela resbelul în Bosnia,
 comunicată de un fecior dela reg. 51 de liniă:

Frunđa verde de trifoi,
 În anul optđeci și doi,
 Când bătaia se 'ncepea,
 După urlaui porunciă.
 Când o fost miercuri séra,
 În Têrnova sosit-a,
 Când eră joi diminéță,
 Când sórele se revérsă,
 Plumbii în lagăr pică,
 Pe rezóre ne 'nșiră,
 Pe rezóre doi cu doi,
 Cum îi rëndu la resboi.
 Frunđuța verde de vie,
 Ne țipă în șvarn linie,
 Tot de doi pași despărțiți,
 Cum ni-s noue rënduiți,
 Când eră la prânđu mare,
 Vine-un general călare
 Și strigă în gura mare:
 Dați feciori cu voie bună,
 Să nu pierdem din cunună,
 Dați feciori cu mare drag,
 Ca să nu pierdem din stég.
 Un fecior din grai grăiă:
 Mănce-ți focul stégul teu,
 Cum mândi tu norocul meu!
 Rétălit-am rétălit,
 Rétălit-am ping'un sat,
 Și bătaia s'a incetat,
 Și scriea feciorii carte,
 La mândrele de pe sate,
 Să nu pôrte busuioc,
 Că 'n Bosnia-i mare foc,
 Să nu pôrte majoran,
 Că 'n Bosnia-i mare jar,
 Să nu pôrte nici mărgele,
 Că 'n Bosnia-i mare jele,
 Să nu pôrte rochi cu flori,
 Că rămân fără feciori,
 Că feciorii cei frumoși,
 Toți-s în bătaie scoși,
 În haine noue 'mbrăcați,
 Pe semă de Turci gătați.

(Incheierea va urmă.)

Ioan Pop Reteganul.

T Ó M N A.

Bibliografie.

G. Popa : Tablele cerate descoperite in Transilvania. București 1890.

IV.

Conținutul și usul juridic al tablelor cerate. Tablele cerate din punct de vedere etnic. Romanisarea indigenilor și străinilor.

Tôte tablele cerate găsite la Abrud (afară de edictul de disolvare a unui colegiu funerar și afară de lista de bucate a unui ospet) sânt niște contracte încheiate între băieții minelor acestei localități. Afară de excepțiunile arătate, tôte tablele — sânt 20 — conțin cauțiuni: 4 cauțiuni de cumpărare, 3 de închiriere, 2 de societate, 4 de credit, 1 de deposit (6 cu conținut necunoscut.) In cele 4 cauțiuni de cumpărare (emptio venditio) se vinde o copilă de șase ani pe 205 denari, un copil 600 denari, o casă pe jumătate 300 denari, o femeie din Creta cu 2 uncii 420 denari. Cele 2 cauțiuni de societate (societas) conțin o depunere de 500 denari între Cassius Frontinus și Iulius Alexander dela 10 Kal. Ian. până in ajunul idelor lui April anul 167. Ce vor câștigă cu această sumă de bani, vor împărți in părți potrivite (aequis portionibus.) A doua tablă cuprinde o depunere de 267 denari. Cauțiunile de închiriere (locatio) procură unor indiviți, pentru o sumă ôre-care, beneficiul unor lucruri. In cele 4 cauțiuni de credit (mutuum) găsim intr'una împrumutați 140 denari, in alta 60, in a treia 23, ér a patra e puțin legibilă. Cauțiunea de deposit conține o depunere de 50 denari din partea unei persoane in mânilor altei persoane, pe care această are să-i napoieze »sine ulla controversia.« Êtă cum și aci rêsare însemnătatea acestor table. Din relațiunile de tôte ðilele ale poporațiunii de aci, din nevoiele sale, arătate in forma cea mai oficiôsă a tuturor timpurilor: in contracte — traiul acestor coloni și societatea cu tôte plăcerile și greutățile sale nu mai e o enigmă.

Pôte că aici pentru noi nu e atât de important a șci chipul cum se iscăliau actele in antichitate, dar e folositor a cunoșce numele iscălite dela acte. Și numele proprii din tablele cerate vor contribui la găsirea acelei chei, care înzădar s'au lăudat a o fi găsit eruditul Roessler. Aceste nume — decât ar esistă și din secolele următore — ar resturnă cu deseversire clădirea măestrită și provocătore a acestuia. Din lista de aprôpe una sută de nume proprii de persoane se găseșc după nume 45 romani, 15 greci cu tendența spre latinisare, sclavi, impiegați subalterni sêu industriași in mine (aduși aci probabil de Daci) și in fine vre-o 40 nume barbare. O parte de barbari sânt din Dalmația — e o teorie abia acum dovedită acesta — sgârçiti și meșteri in scôtorea aurului. Ungurii au voit să găseșcă descendenții acestor dalmatini in ðilele nôstre. »Hogy Bato, Batho (așă se chemă un minier dalmatin) nevűek most is vannak Magyarországbán, az is tudva van«, ðice Erdy, și uită să ne pomenescă de cei doi Băto-ri de tristă memorie! Numele acestor barbari sânt niște nume cunoscute prin diferite documente din ambele Panonii, din Noric, din Moesia, din Thracia și mai ales din Dacia: erau purtate deci de indigeni.

Așă stând lucrurile in micul canton al Abrudului unde aurul a atras o colonisație specială de mineri dalmatini, credem, că s'ar puté lămurí in acelaș chip cu multă probabilitate natura popórelor fusionate in Dacia, spre a formá cu timpul națiunea romană. Tînând sémă de elementul etnic barbar indigen s'a introdus — mai numeros decât cel roman — naționalitatea, care avea să nască din contopirea acestor elemente, ar fi fost pe jumătate barbară, decât

nu s'ar fi supus, de îndată după cucerire, la o organizație puternică și sistematică din partea administrațiunii romane și decât mediul comun de înțelegere nu eră limba latină. De aceea tendința spre latinisare e manifestă și la greci și la barbari. De aceea eră să se nască mai târziu, coborînd de pe crestele munților și eșind din vâgăunile lor, o naționalitate, mai apropiată de mamă, decât ênsași cea din légănul mamei sale.

V.

Colegiile. Importanța lor socială și politică. Organizarea lor. Colegiile față cu ideea de stat la Romani. Disolvarea unui colegiu. Banchetele colegielor.

Politica măestră a Romei inlesneșce înțelegerea romanisării. Supunând cu arma, căci asta îi eră dat Romanului — cum ðice Virgil — romanisá pe nesimțite popor de rënd și fruntași. Vięta de stat a Romanilor cu variațiunile ei nu displăcea celor ce au trăit in desordine, ér cultura rafinată a imperiului cu obiceiurile și moravurile ei stricate desbrăcă pe străini — care erau orbiți de ele (după Tacit) de naționalitatea lor. La mulțime, când cultura nu eră accesibilă, intervin niște mijlôce cu caracter cu deseversire privat, dar ca efecte mari politice.

Aceste mijlôce erau colegiile, corespuñdeltore ôrecum breslelor industriașilor sêu companielor comercianților din evul mediu și din timpurile nôstre. Un colegiu eră o reuniune de industriași seu de proprietari sêu de lucrători etc., cu scop de ajutorare reciprocă. Nu eră organizația lor inse atât de absolutistă, ca a breslelor. In acelaș colegiu la romani puteau fi înscriși ômeni de ori ce condițiune ori profesiune. Nici nu aveau tendințe proibitive sêu autoritare, ér statul față cu ele nu cunoșcea nici un angajament, ca față cu breslele.

Decă inse adevêratul lor scop eră ajutorarea reciprocă, in rezultatele activității acestor colegii găsim un moment de cea mai înaltă ordine. E vorba și de importanța lor etnică-politică. Coloniștii romani aruncați departe de patria lor între poporațiuni barbare, ori cât administrațiunea romană ar fi fost de esceleñtă, n'ar fi putut duce un trai creștinesc. Cel mult s'ar fi putut împiedică vr'un atentat contra guvernamentului, nu inse refuzarea prieteniei și obligațiunilor către vecin. S'a găsit inse această formulă — ea eră inerentă Romanilor — care șcdea să impace interesele tuturor. Cetățan roman, libert, barbar sêu sclav putea fi deopotrivă membri in acelaș colegiu. Aceleași drepturi și aceleași datorii le avea sclavul și stăpănul seu in colegiu. Așă contribuira aceste colegii, la bucurôsa primire a creștinismului in clasele de jos ale poporațiunii romane. Astfel moravurile bune se incetățenesc și neegalitățile sociale dispar. E un pas înainte acesta intru consolidarea societății și intru întărirea membrilor ei. Caracterul — ca să ðic așă — feudal fiind ușurat, statul câștigă și și mai mult câștigă civilisațiunea prin imblândirea neromanilor și prin injugarea lor la romanism. Incetul cu incetul băștinașul și străinul neroman venit să trăescă in Dacia imbracă moravurile și formele romane, își romanisescă numele și rêvneșce după dreptul de a fi civis Romanus.

Organizațiunea acestor colegii eră forțe liberală. In fruntea colegiului steteau 2 președinți aleși de membri din colegiu, numiți magistri sêu quinquenales sêu curatores. Aseminea colegii aveau câte un patron ales »sine suffragiis ex omnium sententia« spre deosebire — ca onóre — de alegerea funcționarilor colegiului, care erau aleși cu majoritatea voturilor, dintre fruntașii locului. Eră mare onóre patronagiul și fiecea jertfia bucuros bani, numai ca să se pôta numi patronul vreunui colegiu. Colegii in Transilva-

nia cunoscute până acum sînt 12, în urma studiării inscripțiilor. Ele erau favorizate de stat, de împărat și mai ales cele din provincii. Când înse ședințele lor administrative se schimbau în intruniri politice și deci în cuiburi de agitațiune, atunci erau dizolvate. Acesta, fără îndoială, din cauză că ideea de stat la Romani a coplesit totdeauna interesele particulare.

O tablă cerată dintr'ale noastre vorbește despre dizolvarea unui colegiu funerar (colegiul funerar îngrigii de înmormântări), din cauză că numărul membrilor a scăzut foarte mult, er cei remași nici nu plătesc cotisațiunea lor, nici nu urmăză a ține ședințe. Causa dizolvării nu e dar politică și nu zace nici în decadința moravurilor. Ea trebuie căutată de sigur în impregiurările vitrege, care de aci înainte se întefesc tot mai mult peste capetele colonilor lui Traian.

Cealaltă tablă cerată referitoare la un colegiu (nu se știe ce colegiu) cuprinde bilanțul veniturilor și cheltuelilor ocașionate la ținerea unui banchet al aceluși colegiu. Aceste banchete țineau, de sigur, membrii colegiului într'o dispozițiune socială prietenescă și ele contribuie mai mult la caracterul democratic al colegiului. Ele țineau, ca să șic așa, un suflu continuu de viață între colegi. Ba Mommsen, basat de sigur pe această a lor importanță, vré să ne spună, că aproape unicul scop al colegiilor au fost banchetele.

Când se ospétau, se alegea un președinte, *magister coenae*, er chipul cum trebuiau să se pórte la mész, cei ce se ospétau, eră regulamentat. Din lista de bucate a colegilor noștri dela Abrud vedem, că aveau la mész vin în cantitate mare și ales. Mommsen crede, că acest vin scump este importat. Bucatele mai însemnate — le arăt aci ca o curiositate — la ospét erau miel, purcel, pâne albă, vin bun, vin de rënd, verdețuri, oțet, sare, cępă, tãmăe de prima calitate etc., care bucate pentru cercetător pot fi un obiect însemnat de știință comercială, igienică, economică, psihologică etc.

VI.

Limba vulgară latină. Fenomenele fonetice și sintactice din limba tablelor cerate și însemnătatea lor.

Prin asemenea instituțiuni s'au putut feri coloniștii romani de o influință hotărîtore asupra întregii vieți și asupra caracterului intern roman din partea străinilor din Dacia.

Dar influință a fost și din partea străinilor și ea trebuie să fi fost mare, mai ales asupra limbii coloniștilor romani. Er această limbă nu e cea cunoscută noue din scrierile clasicele latini. Există graiul poporului, limba vulgului, numit *sermo plebeius* față cu limba cultă, pilită, formată din necesitatea unei literaturi (graiul poporului eră pré aspru pentru produse literare), care limbă se numia *sermo urbanus*. Raportul dintre aceste 2 graiuri nu eră înse ascendent séu descendent, ci colateral. *Sermo urbanus* nu s'a născut din graiul poporului, din limba vie (cum sînt astăzi limbile literare), nici *sermo plebeius* din limba cultă. Și un grai și altul s'a născut din limba poporană primitivă, din prisca latinitas: sînt 2 dialecte gemene. Astfel multe cuvinte vorbite de popor nu le găsim în latina clasică, er altele se găsesc, înse schimbate după gustul estetic al scriitorilor, a căror formă vulgară o deducem din substratul comun din limbile romanice. Câteva esemple. În franțuzeșce »manger« însemneză a męcă, în italieneșce e *mangiare*, în spanioleșce *manducar*, în româneșce *męcare*. În latina clasică echivalentul lui e *edere*. Trebuie să fi fost în graiul poporan *mang-are*. În clasică »*aeramen*« e pentru *aramă*, în portugheză e *arama*, în provençală *aram*, în română *aramă*: deci în forma vulgară trebuie să fi existat *aramen*. Deosebirea cea mai mare

între aceste 2 graiuri este mai ales în fonetică și în măsură mai mică și în sintacșă.

De aceea fenomenele fonetice din tablele cerate sînt mai numeroșe, decăt cele sintactice. Vorbele care arată aceste fenomene sînt scrise pe table de niște ómeni, cari nu cunoșceau limba clasică; le scriau deci așa cum le rostiau ei. Etă acele forme culese:

1, *abere*, *aberet*, *abuerat*, *abiturum* în loc de *habere*, *haberet* etc.

2, *segnai* (pentru *signavi*), *primitius* (*primitivus*), *fugitium* (*fugitivum*), *petierit* (*petiverit*.)

3, *it*, *at*, *quot*, *quit*, *aput*, unde *d* e înlocuit cu *t*.

4, *partenve*, *eunve*, *ablatunve*, *quandiu*, unde *m* e înlocuit cu *n*; er ad *statione*, sorte sînt acusatice fără *m*, un fenomen, care dela finea secolului III începënd, e de tot general.

5, *secodo* (*secundo*), *remasisse* (*remansisse*.)

6, *reddedisse*, *segnai*, *posedereque*, *rogavet*, *maiori*, unde *i* (și în cel din urmă e cu *i*) e înlocuit cu *e*.

7, *domu*, *fructo*, pentru *domo*, *fructu*.

8, Doi *ii* se contrag într'unul: *colégi* pentru *colégii* etc.

Căt pentru alterările sintactice din tablele cerate, eră natural, ca niște documente, scrise de ómeni din clasa de jos a societății, să conțină abateri dela gramateca latină. Așă găsim pentru una și aceeași persónă: *recepisset* și *sufficerent*, *haberet* și *testantur*; apoi: *emode* în loc de *emoa*; *actum Alburno majori*, în loc de *Alburni majoris*, *ex eis non plus* (pentru plures) *remasisse* etc.

Paleografia, conținutul și usul juridic al tablelor cerate sînt tóte interesante, unele ca capitale de știință anticară, altele pentru ênsași istoria coloniștilor din Dacia din secl. II d. Chr.

De interes și mai mare înse sînt rezultatele cercetărilor etnice, fiind că ne dau — până la un punct órecare — o idee despre închegarea unei naționalități din elementul roman și cele străine, precum importante sînt și rezultatele cercetărilor filologice, care ne arată limba poporațiunii daciane, o limbă, din care ceva mai apoi tãinuită în alpestrele regiuni ale Carpaților avea să êsă limba româneșcă. Reposatul Ciparianu descifră de pe o tablă cerată (e în biblioteca Cipariană, ađi proprietatea seminarului din Blaș) iscãlitura următoare, în caractere greceșci: »Alexandrei Antipatri Secodo Auctor signai.« Acest »secodo autor signai« e considerat de Cipariu ca cea mai veche urmă de limba română. Etă înse, că Hunfalvy tãgãdueșce această în adausul cărții sale »*Die Rumänen und ihre Ausprüche*« și șice: »*Wir (adecă el Hunfalvy) finden in den Inschrift eher eine spur des Italienischen als des Rumänischen.*« Astfel Hunfalvy are meritul de a fi creat o nouă teorie: limba italiană s'a desvoltat din graiul vulgar al coloniștilor Daciei!

Așă puținele fenomene fonetice pot avé efecte însemuate în lumea științei și într'o chestiune așă de mare, ca teoria lui Roesler. Și să nu se uite, că această teorie este un proces politic mare dintre noi și Ungurii, care proces din sila de a-l câștigá, din cauza absenței unor doveđi pipáite și și mai mult din cauza beției de sentiment național și de îndrãsnelă din partea Roeslerianilor (și Hunfalvy e cel mai autorizat Roeslerian) a alunecat pe un teren, unde știința e isbită cu piciorul și unde rezultatele cercetărilor ei sînt înlăturate cu dispreț și cu reutate. În fața lipsei de doveđi, cercetările filologice ale limbii noastre sînt mijlócele, ce se pot opune tendențiilor, er în fața situațiunii ce ni se creéză de cãtră aceștia, e bine ca acest proces să ne țină într'o veghere necontentită și într'o conștiință tréză a vechimei naționalității noastre în Dacia.

Lulu.

Neagraea.

(Scenă din viața de toate zilele.)

Domnul și domna sînt în pat aproape să se culce.

Domnul cască și în cele din urmă adorme.

Domna, după ce s'a învîrtit de mai multe ori în pat :

— Ah! afurisitul acela de bandit n'o să me lase să dorm. Par că-l vîd că vine să me strîngă de gât!... Ce păcate și cu serviciul bărbatului meu! Poftim! Ministru să-l numescă judecător aici în Tulcea! brrrr! Me ia gróza numai când me gîndesc!.. auleo!.. ce-aud?

... Frate! frate! nu știi cine umblă prin coridor!!

Domnul căscînd, se frecă la ochi.

— Ce e Saftico? N'ai adormit încă?

— Cum vrei să dorm, când me știi într'un oraș străin?

— Ei și ce face cu asta?

— Cum, ce face? Ba mi se pare că face pre mult! Se vede că dta nu citești gazetele?

— Ce-au a face gazetele, orașul străin, cu somnul nostru?

— Ah! Ispase! Ispase! reu au făcut părinții mei, de m'au dat după tine. Uite, ți-o spun în față: ești un nătărău în totă puterea cuvîntului.

— Dar pentru ce, pușorule?

— Pentru ce? Pentru că nu știi nimic. Apăi dta n'ai auzit de isprăvile banditului Licinski?... Na!... umblă cineva la feréstră. M'aș prinde că e dînsul!

— Te spérii de fiecă umbră, drăguță; nu e nimica; ciasornicul meu tăcanește.

— Aș fi mai liniștită, decă ai mai întórce încă odată cheia.

— Dar e de prisos!

— Ba nu e de prisos de loc. Ce? Nu vrei să te scoli?

— Me scol, pușorule!

— Apăi decă te scoli, ce mai stai? Dă-te jos! ... (Uitându-se după dînsul cum se duce spre ușe.)

Mult te mai sinchisești de mine! abia umblă! și mai ai mutră să spui că ții la mine!.. Ai întors cheia?

— Da.

— Ce sec ai pronunțat pe >da.< Se 'nțelege, eu sînt nevêsta dtale de care te-ai plictisit.

— Și cine ți-a spus și asta, drăguță?

— Cine să-mi spue? N'o vîd eu? Pe ți ce merge, te recești mai mult; cu tóte că, să vorbim la dreptul, nici odată n'ai ținut la mine; am și dovedi că să ți-o probez.

— Saftico! Lasă discuția, pușorule! om vorbi mîne mai mult decă vrei, acum ar fi bine să închidem ochii.

— De ce mîne și nu ađi? Mi se pare că nu-ți place dtale când ți se spune adevêrul! Te știi cu musca pe căciulă, d'aia strimbi din nas. Apăi de! nu mai am 25 de ani, atunci nu-mi mai vorbeai ca acum și nu te întorceai cu fața la pãrete!.. Aide! dormi! căci numai de atãta ești bun, om nesimțitor ce ești!

— Dar sînt eu de vină, Săftico, decă mi se lipesc pleópele?

— Dumitale ți se lipesc pleópele, când eu mor de frică.

— Ei și ce-aș puté face eu, ca să-ți trecă frica?

— Ei bravo! știi că ești nostim! Me întrebă pe mine ce să faci; n'ai decăt să stai deștept ca să-mi ții de urit!

— Tu voești să fac aceea ce-mi este peste putință!

— Ți-a fost dtale ceva cu putință vr'odată!?

— Dórme! vai! ce om fără simțire, frate! și are obrăznicia să și sforăe!.. Ah! unde sînt părinții mei, ca să vedă în ce foc m'au băgat și cum sufăr asprimele și cuvintele grosolane ale unui soț fără creșcere, căruia puțin îi pasă decă nevêsta lui e bolnavă și suferă, séu decă e tristă. El n'a învêțat alt ceva decăt să mănance și să dórma... Ispase! Ispase! vai de mine! scólă!

— Ce e? ce s'a întemplat? — ȕice acesta, să-rind spériat în mijlocul camerei, cređend că s'aprinsese casa.

— Nimic! — răspunde flegmatic cucóna Saftica. Mi s'a părut că se mișcă clonța!

— Pré multe ți se par, dragă Saftico! Dormiam așa de bine!

Și cu aceste din urmă cuvinte se reurcă în pat.

— Ce? ér te culci?

— Dar ce-am să fac?

— Mai stăi să mai vorbim.

— Nu pot; ȕeu nu pot, Saftico! Lasă, n'avé frică, că nu are să vie afurisitul acela de bandit. Nici nu e în orașul acesta.

— Aș fi mai sigură, decă te-ai duce să pui canapéua aceea în dreptul ușei.

— S'o pui dragă, dar e de prisos; — și oftând se duce de trage canapéua la ușe.

— Eh!.. modul cum ai ridicat mobila aceea, îmi dă încă o probă, că nu ții cătuși de puțin la mine, și că ai fi împăcat în conștiința dtale, decă s'ar întemplă ca ađi séu cel mult mîne să pui să-mi tragă clopotele. ȕeu! me miră mult purtarea acésta a dtale, când știi bine că nu am fost o soție ca multe altele.

— Eh! Eh!

— Ce vrei dta să întelegi, me rog, cu acest >Eh! eh!<?

— Nimic!

— Nimic ai? Cređi că sînt próstă și nu 'nțeleg? Ai voit póte să me contradici, séu să spui că am fost un șarpe! o femee care te-a torturat! după cum mi-o spui mai în tóte ȕilele, când știi bine, că aș avé dreptul să me plâng eu de purtarea dtale. Ți-aduci aminte, că nu sînt nici doue sêptemăni, mi se pare, de când îmi aprinseși pae în cap, în tren, pe când mergeam la sora dtale care eră bolnavă; acolo te găsise discuția și voiai să te cerți cu mine; pe urmă la vamă, nici n'ai avut grije să me aperi de obrăznicia acelu amploiat, care avea cutezanța să me pipăe.

— Eră în dreptul lui dragă, căci dtai erai grósă ca un boloboc, din cauza tutunului și a păpușilor ce-i luaseși dela Silistra.

— Bravo! după celelalte tóte îți rîdi și de mine; fórte frumos din partea dtale!

— Săftico! ajungă-ți frate, pentru Dȕeu! Auđi! ciasornicului bate trei ciasuri după mieđul noptii!

— Și decă bate, ce-mi pasă mie?

— Dar îmi pasă mie drăguță, căci știi bine că asta e a cincea nópte de când nu dorm!

— Și de ce n'ai dormit, me rog? Te-am ținut eu?

— Se 'nțelege, decă tu vorbești mereu și nu m'ai lăsat.

— Auđi dta, me rog, că nu l'am lăsat să dórma, când eu nu am putut dormi din cauza sforăiturilor sale.

— Dar drăguță, tu știi bine că n'am avut timp nici să închid ochii, dar mi te să mai sforăi.

— Ei! și ce-mi pasă mie decât n'ai închis ochii? Asta te privește: poți să dormi, poți să stai deștept, mie n'ai să-mi dai nici o socotelă despre asta; și nici nu ți-o cer.

— Ei bine, e adevărat tot ce spui, dar acum haide ca să dormim!

— Ți-am mai spus odată că nu pot.

— Și de ce?

— Mi-e frică de hoți, dta știi foarte bine, că sînt o femeie simțitoare.

— Da, o știu din păcate! Ești pră simțitoare, și uite, numai asta e cauza nenorocirilor mele. Tu nu erai pentru mine. Ai greșit drumul luând un judecător.

— Am greșit drumul? A!.. inulta e pră gravă și ai să dai sēmă de densă.

— Ei bine, dragă, asta o s'o facem mîne; acum cred că ar fi timpul să ne culcăm?

— Să dormi alături de mine?.. de mine, care am greșit drumul? Nu! Ce, crești dta că am să uit vr'odată vorba acēsta?.. Me mir inse, că după atâtea insulte nu roșești cînd te uiți la mine, ceea ce ar trebui s'o faci decă mai ai avé un pic de remușcare.

— Ei bine, dragă, fie; dic și eu că așa e după cum spui tu; dar acēsta nu ne împiedică ca să nu ne culcăm!

— Nu! nu vreau să te arăți că cedezi, cu aste imi dai să inteleg că eu nu-ți inspir decăt dispreț și că din cauza acēsta nu voești să discuți cu mine.

— Dar bine, Saftico! cînd știi că e a șasa nōpte de cînd nu dorm, mai am poftă de discuție?

— Apără-te decă nu ești vinovat!

— N'am pentru ce să me apăr.

— Atunci spune ceva.

— N'am alt de spus decăt că mor de somn. Ți-ajunge?

— Ești un laș; n'ai curagiul nici să te aperi. Ce om fără simțire!

(S'aude cîntecul cocoșului.)

— Poftim! cocoșii cîntă dorile și eu de șase nopți n'am închis ochii. Ah! Săftico! Săftico! multe păcate am avut să le trag cu tine.

— Me mir cu ce mutră te mai plîngi cînd eu indur atăta umilință.

Domnul ne mai putēndu-și stăpāni necasul, și fiind sātul de atăta cicălēlă, se scōlă, se imbracă și ese pentru... a-și spēriā somnul!!

Gr. Mărunțean.

B o n b ó n e.

Un bancher intră repede și cu fața schimbată la un prieten al seu, avocat.

— Ah! dragă Costică, esclamă el.

— Ce este?

— Nevēsta mea a fugit astăzi.

— A fugit! și cu cine?

— Cu portofoliul meu.

*

Medicul. — Ei cum îți merge bărbatul?

— Așa și așa. Dar cu lipitorile am avut mare bătae de cap, trei dintr'ēnsele le inghiți cum le inghiți, dar pe celelalte am fost silită să i le frig.

*

Un tinēr foarte grăbit scrise intr'o dī amantei sale următorul bilet:

»Te-am vēdūt luni; te-am iubit marți; ți-o scriu

mercuri; voi espedā scrisōrea joi; o vei primi vineri; vei plecă sâmbătă, pentru ca să vii să ne căsătorim duminecă.»

T ó m n a.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Tōte anutimpurile își au farmecile lor. Astfel și tōmna ne ofere o mulțime de plăceri. Atunci se fac pōmele, se ține culesul; veselie și bucurie resună de pretotindene.

Ilustrațiunea din nr. presinte infățșeză un asemenea moment de fericire. Căci cine ar putē să re simte mai adānc bucuriile ce produc fructele tōmnei, decăt copiii!?

O copilă și un băețel culeg mere. Ea, mai măricică, stă sus pe scară, culege și aruncă pōmele jos lui, care le adună cu cea mai mare plăcere.

O idilă din cele mai frumoșe.

I. H.

Literatură și arte.

Șcōiri literare și artistice. *Volumul al II din Creangă* s'a pus sub tipar la Iași; acest volum va fi ilustrat de Jiquide și se va tipări tot in trei edițiuni. — *Dl Ión Slavici* a scos la lumină in București »istoria universală« pentru usul clasei I gimnasiale. — *Dl Ilie Ighel* a terminat un dicționar de rime românești, care va formā un volum de 10 cōle de tipar. — *Dl I. G. Valentinean*, vechiu diarist, a dat la lumină in București un volum intitulat: »Cugetări, mactime, proverbe și anecdote«, conținēnd și mai multe cāntece naționale și patriotice culese din tōte județele Romāniei. — *Dl George Vasilescu*, tinerul sculptor craiovean, s'a ntors din Italia la București; dēnsul va face o călētorie artistică prin Franția. — *Dl Hegel*, sculptor, care lucrēza la bustul dlui M. Cogălniceanu, a plecat la Constanța, unde își propune să dea un ultim retușeu bustului, profitānd de prezența dlui Cogălniceanu in acel oraș. — *Șečetōrea*, idila in versuri a dlui G. Niculiță, s'a pus sub tipar la Iași și in curēnd va apăre. — *Dl D. Rosetti-Tescanu*, care se află actualmente la Paris, scōte in traducere romānescă o carte cu totul inedită a filosofului nostru regretat de toți, Vasile Conta. Cartea pōrtă titlul »Fundamentele metafisicei.«

Memoria lui Alecsandri. *Carmen Sylva* a terminat de șcris o poemă, in care glorifică pe poetul nostru național, Vasile Alecsandri. Poema va apăre intr'o revistă germană și apoi in traducție romānescă. — *Dl August R. Clavel*, (Arc) publicist, a șcris o broșurā asupra morței și inmormēntārei poetului regretat de toți. In acēstă broșurā se cuprind opiniunile diferitelor dīare asupra talentului bardului dela Mircești, precum și discursurile rostite la inmormēntare. Broșura s'a și pus in vēndare la București. — *Câteva reviste franceze* continuā a aduce elogii lui Alecsandri, asemēnāndu-l cu Victor Hugo. Unele îi produc și cāteva poezii in traducere.

In amintirea lui Eminescu. *O scrisōre a lui Eminescu* a fost cetitā de dl Eduard Gruber la desvēlirea bustului nefericitului poet in Botoșani; in aceea scrisōre Eminescu se plānge cătrā un amic al seu de munca și miseria in care se află ca prim-redactor al »Timpului.« — *Primăria din Botoșani* va votā o sumā pentru a se face un grilaj la bustul lui Eminescu. — *Bustul*, scrie »Drapelul« din Iași, de și asemēnător poetului, nu e cu tōte aceste destul de reușit. Pōte că ar fi fost cu mult mai nimerit, de se făcea după

fotografia ce se află în fruntea volumului »Proasă și Poesie« scos de dl V. G. Mortzun.

O știre literară imbuourătoare. Cetim în »Românul«: Dl Ioan Nenișescu, cunoscut în destul după poeziile sale în care cu atâta putere și simț a cântat patriotismul și vitejia strămoșească, va scote întru nite într'un volum toate poeziile dsale. Va fi un volum prețios: în 60 bucăți vom avea cântate toate faptele eroilor noștri naționali, ca Mihai Vitezul, Paul Chinezu, Mircea Vodă, Stefan cel Mare, Petru Rareș, Spătarul Coman, etc. Vor fi apoi episoade din resbelul dela 1877 la care dl Nenișescu a luat o parte activă. Volumul va fi cu atât mai prețios, cu cât va cuprinde în sine poezii despre faptele eroice ale Românilor de pretutindeni, astfel autorul nu a uitat să cânte până și pe eroii fraților noștri din Pind. Cartea dlui Nenișescu va fi de 250 pagini și va costa 3 lei (pentru învățători și elevi 2.50.)

Un tablou de caricature. Caricaturistul Jiquide a terminat un tablou pe care se află 60 de portrete reprezentând tipurile în caricatură a mai multor literați, publiciști, pictori și oameni politici din România. Ca execuțiune tabloul, serie »Românul« e o lucrare de talent. O tipografie din Paris s'a însărcinat a face mai multe reproducțiuni de pe acest tablou.

Statua lui Asaki la Iași se va inaugura numai în primăvera anului viitor, căci sunt unele modificări de făcut. Dna Quinet nu va merge în România decât prin mai viitor, când se va face irevocabil inaugurarea.

Cea mai vechiă cronică moldovenescă. Aflăm din »Românul«, că tinerul nostru slavist, dl Ioan Bogdan, este ocupat cu una din cele mai interesante publicațiuni din domeniul istoriografiei vechi slavone și moldovenești. Dsa, în cercetările ce-a făcut prin arhivele și bibliotecile din Rusia, a descoperit între altele și cea mai vechiă cronică moldovenescă scrisă în limba slavonă, mai vechiă cu un véc și mai bine, de cât cronică lui Ureche. Cronică, găsită de dl Ioan Bogdan, este originalul croniceii putnene, publicată de dl Hașdeu în traducerea polonă; afară de acesta ea conține o continuare, care va arunca o nouă lumină asupra isvórelor croniceii lui Ureche și asupra întregii istoriografii moldovenești înainte de Ureche. Mai șcim, că publicarea croniceii se va face în decursul anului acestuia.

Bustul Veroniceii Micle. La stăruința dómnei Smaranda Gârbea, cunoscută colaborătoare a »Familiei«, regretata poetă Veronica Micle va avea în curând un bust. Acesta se va face din vinitul concertelor ce a dat spre acest scop dna Smaranda Gârbea și se va așeza în sala Noului Ateneu din București.

Resvrătitorii. Dșora Lolica Arbore, fiica dlui redactor Arbore dela »Telegraful Român« din București, a pus sub tipar acolo un volum sub titlul »Resvrătitorii.« Volumul, pe 400 pagini, va cuprinde schițe istorice. Etă titlurile articolor: Istoricul resvrătitorilor. — Stoiciana. — Titus Labian. — Sectele. — Cum pier religiile. — Utopiștii. — Ruinele. — Horia și Cloșca. — Socialiștii. — Furie. — Prudom. — Bacunin. — Nihilisții. — Sociali demorcați români. — Zubeu Codreanu. — I. Nădejde, V. Morțun, Leonid Dicescu. — Epilogul.

Schimbări redacționale. *Tribuna* nu mai poartă semnătura dlui Septimiu Albini, ci pentru redacțiune e răspundător dl Andrei Baltes. — *Telegraful Român din Sibiu* apare din săptămâna trecută sub redacțiunea dlui Nicolae Ivan; căci redactorul de pân' acuma, dl dr. R. Roșca, a fost ales secretar consistorial.

Diare noue. *Mintea*, revistă, va eși de doue ori pe lună la București. — *Bomba*, diar democrat-republican, tot acolo. — *Gura mahalalei*, diar umoristic, săptămânal, asemenea la București.

Teatru și musică.

Douespredece piese noue. Precum scriserăm în nr. trecut, concursul cu premiul de 1500 lei, anunțat de direcțiunea Teatrului Național din București pentru cea mai bună piesă originală, a produs ja terminul ficsat (15/27 septembrie) un rezultat numerar foarte satisfăcător. Tocmai 12 piese s'au prezentat. Decă din aceste una sau doue se vor pute reprezintă, concursul va fi avut succes deplin. Comitetul teatral s'a întrunit duminică după miédădi spre a începe cefirea pieselor intrate la concurs; sperăm dar că în nr. viitor vom pute publică verdictul juriului. Pân' atunci etă numele pieselor cari au concurs: »Horia«, tragedie în 5 acte și în versuri; »Pecatul«, dramă în trei acte, în versuri; »Primejdia«, dramă în patru acte, în prosă; »Stefan Vodă cel tiner«, tragedie în 5 acte și trei tablouri, în versuri; »Hanul Konaki«, dramă în patru acte, prosă; »Proletarul«, dramă în 5 acte și în versuri; »Logodnica țarului«, tragedie în trei acte, prosă; »Magdalena pécătósă«, dramă în trei acte, în prosă; »Stefaniță Vodă«, dramă în patru acte și un tablou, în prosă; »Dómna Kiajna«, dramă în 5 acte și 2 tablouri, în prosă; »Paparudele«, comedie în trei acte și în versuri; »Vasilica«, comedie în 4 acte și în versuri.

Teatrul Național din București. Stagiunea Teatrului Național se va deschide sâmbătă, 29 septembrie (11 octombrie) cu »Fântâna Blandusiei« și cu »Cinel-Cinel« de Alecsandri. Pe lângă piesele ce fac parte din repertoriul Teatrului Național, și afară de acelea ce vor fi alese în urma concursului propus de direcțiunea generală a teatrelor, se vor da ca piese noue: *Eva*. — *Rozamunda* (originală.) — *Renegatul* (originală.) — *Egmont*. — *Marele Galeotto*. — *Răpirea Sabinelor*. — *Amintiri din Caucazia*. — *După nuntă* (originală.) — *Lumea nouă* (originală.) — *Cușca Leului*. — *Becherii*. — *Nu te jucă cu focul*. — *Filippo*. — *Narcis*. — *Școla vieței*. — *Sóre de tómnă și Martira*. — *La 2 novembre* vor începe reprezentațiunile de opere și operete. Se va reprezintă: *Lalla Rouckh*. — *Sonnambula*. — *Ernani*. — *Rigoletto*. — *Faust*. — *Martha*. — *Fatinitza*. — *Flórea Sórelui*. — *Briganții*. — *Liliacul*. — *Barbe-Bleu*. — *Muschetarii la mănăstire*. — *Voevodul țiganilor*. — *Lischen și Fritzchen*. Aflăm cu deosebită plăcere din »Românul« hotărîrea direcțiunei generale a Teatrelor de a da, în reprezentațiunea consacrată lui Alecsandri, un loc de onóre bêtărului artist Millo, colaboratorul și amicul poetului. Millo va jucă pe »Barbu Lăutarul.«

Apoteosa lui Alecsandri. Sâmbătă la 29 septembrie (11 octombrie), deschiderea stagiunei teatrale cu: »Fântâna Blandusiei«, poemă dramatică de V. Alecsandri, după care va urmă: Ceremonia apoteosei lui Alecsandri. 1, Artistele care vor interpretă rolurile din versurile dlui Olănescu. 2, Artiștii care au jucat în piesa de deschidere în costumele lor. 3, Dna Eufrosina Popescu în rolul seu din »Boerii și ciocoi.« 4, Dna Frosa Sarandi în rolul seu »Sfredelul Dracului.« 5, Dna Ana Popescu, în rolul seu din »Despot-Vodă.« 6, Dna Ana Dănescu, în rolul seu din »Agachi Flutur.« 7, Dna Theodora Pătrașcu, în rolul seu din »Despot-Vodă.« 8, Dna Maria Vasilescu, în rolul seu din »Despot-Vodă.« 9, Dna Al. Alesandrescu, în rolul seu din »Pepelea.« 10, Dna El. Petrescu, în rolul seu din »Chirița.« 11, Dna M. Ionașcu, în rolul seu Florica din »Paracliser.« 12, Dna M. Ciucurescu, în rolul seu din »Ovidiu.« 13, Dna Const. Jianu, în rolul seu Sinziana din »Pepelea.« 14, Dna Ad. Langeais, în rolul seu Ferchezénca din »Doi morți vii.« 15, Dna Ecat. Dimancea, în rolul seu »O damă dela curte din Pe-

pelea. « 16, Dna M. Dimitriu, in rolul seu Mussa din »Ovidiu.« 17, Dna E. Orloff, in rolul seu Marghiolita din »Piatra din casa.« 18, Dna T. Moor, in costum de sclava romană. 19, Dna Zoe Stefanescu, in rolul Iulia din »Ovidiu.« 20, Dl M. Millo, in rolul lui »Barbu Lăutaru.« 21, Dl C. Costescu, in frac represintănd pe Iorgu dela »Sadagura.« 22, Dl V. Hasnaș, in rolul lui »Pepelea.« 23, Dl V. Alesandrescu, in rolul lui Pașa din »Despot Vodă.« 24, Dl V. Leonescu, in rolul Smeul din »Pepelea.« 25, Dl A. Catopol, in rolul seu din »Sfredelul Dracului.« 26, Dl I. Jianu, in rolul lui Chir Iane din »Lipitorile.« 27, Dl D. Mărculescu, in rolul lui »Despot-Vodă«, (act. IV.) 28, Dl I. Brezeanu, in rolul lui Părea-Vodă din »Pepelea.« 29, Dl V. Toneanu, in rolul lui Lăcustă-Vodă din »Pepelea.« 30, Dl Th. Petrescu, in rolul lui Pălciu din »Piatra din casa.« 31, Dl C. Ionescu, in rolul lui Statu-Palmă din »Pepelea.«

Biserica și școlă.

Știri bisericesti și școlare. *Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul* in duminica trecută a sfințit biserica din Hodac, protopresbiteratul Reghinului, însoțit de arhimandritul și vicarul episcopesc dr. Ilarion Pușcariu, de protosincelul Nicanor Frateș, și de asesorul consistorial și protodiaconul dr. I. Crișan. — *Pr. Ssa mitropolitul dr. Silvestru Morariu* s'a dus la Viena ca să chirotonescă pe nou-denumitul episcop din Zara, dr. Nicodim Milaș, și să deschidă sinodul episcopesc gr. or. in Viena. — *Dl Petru cav. de Ioanette*, fost protopretor in Câmpeni, a dăruit fondului școlar gr. or. și gr. cat. din Câmpeni 115 fl. — *Violonistul Micheru* din București a luat inițiativa de a zidi o școlă in Slănicul nou din județul Bacău cu produsul mai multor concerte ce le va da. Suma de 300 lei ce a produs primul concert a fost deja înaintată ministerului instrucțiunii.

Festivitate școlară 'n Brașov. Duminica trecută s'a ținut in Brașov serbarea Stei Sofii, patrona școlilor centrale române de acolo. Inteu s'a oficiat serviciu dumnezeesc in biserica St. Nicolae din Scheiu; apoi s'a făcut sfințirea apei in edificiul școlilor centrale, de cătră parohii B. Baiulescu și V. Voina. Cu asta ocaziune, corul bisericesc, sub conducerea dlui profesor Nicolae Popovici, a cântat imnuri, ér dl profesor V. Goldiș a rostit o cuvântare ocașională.

O fundațiune de binefacere. Dómnelle Zoe Ciureu, Maria Popea, Catinca Pușcariu, Zoe Dămian și Lucia Bologa din Brașov, in loc de a trimite cununi la coșciugul reposatei Zoe Augusta n. Pop măr. Cirlea, au trimis 50 fl. parohiei gr. or. din Brașov-eetate, spre a pune temelii unei fundațiuni in aducerea aminte de iubiții repasați, ca din produsul ei să se severscă fapte de binefacere.

Societatea de lectură „Andrieu Șaguna“ din Sibiu s'a constituit in ședința ținută la 16 septembrie st. v. sub conducerea dlui director seminarial Ioan Hannia pentru anul școlastic 1890/91 in următorul mod: președinte al societății s'a proclamat dl profesor seminarial dr. Ioan Crișan; vicepreședinte al societății și președinte al comitetului s'a ales Ioan G. Oltean, cl. curs III; notari Ioan Mihai, cl. curs III și Nicolau Vătășan, cl. curs II; redactor al foii societății »Musa« Ioan Moldovan, cl. curs III; bibliotecar Petru Iuga, cl. curs II; vicebibliotecar Șerban Cioran, ped. curs I; cassar George Lupu, cl. curs I; controlor Ioan Avram, cl. curs III; ér membri in comitet s'au ales Iovian Murășan și Ilie Dobrota, cl. curs III; Romul Verzea și Aron Flucuș, cl. curs II;

Ioan Bogdan și Ioan Giorgia, cl. curs I; Filon Nicoră, ped. curs III și George Grivăț, ped. cursul II.

Adunare preoțescă. Adunarea de tómnă a preoților din protopopiatul Băseșcilor, diecesa Gherla, s'a ținut in Selsig, la protopopul Teodor Indre. S'a făcut un premiu de 14 fl. pentru acel invățător din protopopiat, care in anul viitor va arată succesul cel mai bun in pomicultură.

Catedre vacante in România. Cetim in »Drapelul« din Iași: Un mare numer de catedre sânt vacante in acest moment in liceele și gimnasiile din România. In Iași se vor ținé următoarele concursuri pentru ocuparea unei părți din ele: pentru catedra de matematici dela gimnasia din Alexandria, Tergoviște, Calarași, T. Severin, Bêrlad, Tecuci, Slatina și Buzeu; pentru catedra de științe fizice și naturale de la gimnasiile din Pitești, Tergoviște, Turnul-Severin, Dorohoiu, Slatina, Calarași, Tecuci, Bêrlad, Piatra, liceul Lazar din București și liceul real din Brăila; pentru catedra de limba germană dela gimnasiile din Bêrlad, Craiova, Slatina, T.-Severin, Tecuci, Liceul din Iași, Bêrlad și Focșani. Tóte aceste concursuri se vor ținé in ziua de 15/27 octombrie. De asemenea la 15/27 aprilie anul viitor se va ținé tot la Iași concurs pentru catedra de istoria și literatura română inainte de Mihai Bravul dela facultatea de litere din București și pentru catedra limbelor slave dela aceeași facultate.

Ce e nou ?

Hymen. *Dl George baron Vasilco*, fiul căpitanului Bucovinei Alesandru br. Vasilco, la 5 octombrie ș-a serbat cununia la Mindic in Basarabia cu dșóra Elisa de Ohenovici, fiica proprietarului de acolo. — *Dl Nicolae Șurian*, absolvent de teologie al archidiecesei Sibiu, la 5 octombrie n. s'a cununat cu dșóra Iuliana Crețiar in Spring. — *Dl Demetriu Lupu*, absolvent de teologie din Sibiu, la 12 octombrie n. se va cunună cu dșóra Carolina Stănilă in Luer. — *Dl Augustin Chețian*, absolvent de teologie, la 5 octombrie n. s'a cununat cu dșóra Ana V. Marcu in Bobohalma. — *Dl dr. George Ilea*, avocat in Baia-de-Criș, la 19 octombrie se va cunună cu dșóra Ida Csato, fiica dlui Ludovic Csato de Iancafalva, avocat archidieceșan in Blaș. — *Dl Teodor Dobo*, proprietar in Hațeg, la 12 octombrie se va cunună cu dșóra Cornelia Pop, fiica dlui protopop din Grădiște Avel Pop Bociat.

Regele Carol veduvei lui Alecsandri. Regele Carol a adresat următoarea scrisóre de condolență dnei V. Alecsandri, soția mult regretatului poet național: »Dómnă, Astăzi când țerina acoperé remășițele marelui nostru poet, împărtaşesc cu inima strînsă, împreună cu tótă suflarea românească, durerea crudă ce ați încercat. Prin geniul și patriotismul seu, Alecsandri a fost, 50 de ani înșirați, fala României. Să fie o dulce mângăere pentru voi familie, ca amintirea falnicului fruntaș, iubit al vostru soț, remâne vecinic neștersă in cugetarea și simțirea noastră și a poporului român. *Carol.*

Bucovina pentru Alecsandri. Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina va ținé la 12 octombrie n. parastas pentru decedatul și mult regretatul seu membru onorar, marele poet Vasile Alecsandri, in biserica catedrală din Cernăuți. Tot in aceeași și la 4 ore p. m. se va ținé de cătră membrul comitetului, dl Ioan I. Bumbac, in localitățile Societății un discurs comemorativ despre viața și activitatea marelui poet.

Momentul lui Alecsandri. Dîlnic sosesc la Mircești diferite corporațiuni și delegațiuni pentru a de-

pune corone pe mormântul poetului Alecsandri. Invătătorii diferitelor județe au trimis corone prę frumoșe. Pe mormântul poetului sânt flori naturale, corone, frunze de stejar, luminări aprinse, de giur-impregiur ierbă verde.

Conferența alegătorilor români. Comitetul central electoral al partidului național român, convoca prin președintele seu dr. I. Raț și membrul Iuliu Coroian, conferența generală a alegătorilor români din Ungaria-Transilvania pe 27 și 28 octombrie st. n. la Sibiiu. Cu asta ocaziune comitetul central electoral va raporta conferenței generale despre activitatea sa și-i va face propuneri referitoare la esecutarea programului partidului național român. La această conferență tôte curerile electorale românești seu in cari se află și români, au a trimite câte doi reprezentanți. Aflându-ne in acelaș period legislativ, conferența se va compune tot din membri aleși și verificați pentru conferența din 1887. Cercurile, care nu au fost reprezentate la conferența aceea, precum și acele, ai căror delegați aleși atunci au murit seu din alte cause nu vor pute reprezentă pe alegătorii lor cu asta ocaziune, au să-și alegă delegați noi.

Moștenitorul tronului român, principele Ferdinand, după afirmațiunea diarelor bucureșcene, in scurtă vreme se va logodi cu fiica principelui de Wales. Se crede, că petrecerea reginei Elisabeta in Anglia se află in legătură cu acest proiect de căsătorie. Asemenea se scrie, că principele de Wales va face ăilele aceste visită curții regale in București.

Societatea științifică și literară din Iași și-a deschis seria ședințelor sale. In ședința primă, scrie »Drapelul« s'a cetit discursul ce dl Gruber rosti in numele societăței la inagurarea bustului lui Eminescu și s'a decis a se publică in numerul viitor al »Arhivei« ca o lucrare a societăței. A fost însărcinat dl Alesandrescu să scrie un necrolog al lui Alecsandri și »Arhiva« va apăre in doliu. De asemenea dlui Găvănescu i s'a dat însărcinarea de a represintă societatea și a depune o coronă la inagurarea statuei lui Asachi. In sfârșit o chestiune insemnată s'a agitat: deschiderea cursurilor libere. De anul trecut deja societatea a luat hotărîrea ca membrii ei să ție cursuri libere pe lângă facultățile universităței. Pentru această președintele societăței, dl Cobălcescu va stăruie pe lângă consiliu ca să dea această invoire membrilor ce vor fi presintați de societate. Deja următorii membri s'au in scris cu următoarele cursuri: dl D. I. Găvănescul, Introducere in filosofie; dl N. Beldiceanu, Prehistorie; dl H. Tikin, Introducere in lingvistică; dl Gr. I. Alesandrescu, Legislația și moravurile; dl dr. Finkelstein, Higiena; dl Ed. Gruber, Hipnotismul; dl A. D. Xenopol, Condițiunea socială a femeii in deosebite timpuri. Cursurile vor constă intr'o serie de conferințe făcute sêra de deosebiți membri. S'au mai primit in această ședință ca membri ordiuari ai societăței: eminentul critic Ioan Cherea și simpaticul profesor de fiziologie dl dr. Soșor.

O nouă reuniune de femei. Ministreul de interne reg. ung. a provăduț cu clausula de aprobare sub nr. 70,053 statutele reuniunii femeilor române gr. cat. din Blaș.

Necrológe. *Zoe Augusta Cirlea* n. Pop, soția dlui Mihaiu Cirlea notar public regesc in Abrud și fiica dlui Iosif Pop jude la tabla regescă din Mureș-Oșorhei, a incetat din viață la Abrud in 4 l. c. in etate de 21 ani, lăsând in doliu adânc pe neconsolabilul seu consorte, care a doua ôră a devenit vėduv, pe bunul și iubitorul seu părinte, pe sora sa Livia măritată Șandor și pe alți consăngeni. — *Vasile Cismaș,*

preot gr. or. in Dergoș lângă Lipova, a murit la 30 septembrie n. in etate de 55 ani.

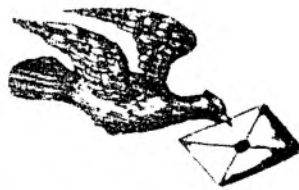
Oglinda lumei.

Mórtea lui Alphonse Karr. Cunoscutul nuvelist francez A. Karr a murit la 29 septembrie in vila sa dela Sainte-Raphaël. El s'a născut la München la 24 novembre 1808. A scris o mulțime de romanuri, precum și diferite tratate de fantasie. Una din cele mai mari succese a fost publicarea operei »Les Guêpes«, pamilet săptămănal care a eșit dela 1839 până la 1849. La 1853 pasiunea sa a sfârșit prin al absorbi cu desevărsire și a devinit la Sainte-Raphael neguțator de flori. Cu tôte aceste el a publicat diferite lucrări, dar in cari nu se mai găseșce verva sa din anii cei din tēi, când a fost un om cu mult spirit.

Desvėlirea monumentului lui Victor Emanuil. La 20 septembrie s'a desvėlit la Florența statua ridicată lui Victor Emanuel. Serbarea dată cu această ocaziune a fost dintre cele mai imosantă. Statua e făcută de sculptorul Zochi, și represintă pe rege călare, in haine de general. Ea e turnată in bronz, e inaltă de 6 metri, pusă pe pedestal de marmură negră. Pe cele patru părți ale pedestalului sânt reprezentate scene din viața gloriosului rege. Pe o parte este reprezentată scena când cei din Toscana vin și aduc lui Victor Emanuel hotărîrile Toscaenilor cu privire la unire. Regele este incongiurat de Ricasoli, Cavaour, Lamarmora, Fanti, Mariani și Iacini, foști consilieri ai sei. Pe altă parte se vede plecarea lui din Florența și sosirea lui la Roma, pe care o ia in stăpănire.

Esosiție pe drum de fer. Esosiție pe vase de mare s'a vėduț deja, nu este lucru nou. S'a făcut in se acum de curėnd planul de a se aranjă un nou soi de esosiție, pe drumul de fer. Inventatorul și cel care a și lucrat un plan complet cum să se facă această esosiție, este un funcționar dela căile ferate din India. Etă planul: Se arangeză un tren separat, din 30—40 vagone in cari se pun obiectele de espus. Trenul plecând, se opreșce trei-patru ăile intr'o stație mai mare, unde indigenii și europenii pot nu numai vėdă lucrurile, ci să și cumpere, și astfel esosiții pot să facă bune vėndări.

Poșta redacțiunei.

E Comlos. Se va publică, dar avem multe lucrări primite mai de mult. Nici mai târziu nu-și va perde interesul.

O noapte de grăză. Aceeaș adunătură de vorbe multe, fără să ăică ceva.

Călindarul săptămănei.

Đia sept.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin. 19 după Rusalii Ev.	dela Luca c. 6 gl. 2, a inv. 8.		res. ap.
Duminecă	30 Mart. Grigorie	12 Maximilian	6 16 5 16
Luni	1 Apost. Anania	13 Eduard	6 18 5 15
Marți	2 Ciprian și Iustina	14 Calist	6 19 5 13
Mercuri	3 S. Mart. Dionisie	15 Teresia	6 20 5 11
Joi	4 Mart. Ieroteu	16 Gallos	6 21 5 9
Vineri	5 Mart. Charitina	17 Hedwig	6 23 5 7
Sămbătă	6 † Apost. Toma	18 Luca Ev.	6 24 5 6

Treiluniul iuliu-septembrie se incheie cu numerul acesta. Rugăm pe aceia a căror abonamente espiră acuma, să le noescă de timpuriu, ori să ne înșciințeze să sistăm espedarea.